

**СПРАВКА**  
**ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПРОЕКТ НА РЕШЕНИЕ НА**  
**МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОДОБРЯВАНЕ НА НАЦИОНАЛНА НАУЧНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ И УТВЪРЖДАВАНЕ НА**  
**БЪЛГАРИСТИКАТА В ЧУЖБИНА“**

№	Организация/потребител /вкл. начина на получаване на предложението/	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
1.	<p>Българско географско дружество и Геолого-географски факултет /публикувано в Портала за обществени консултации (ПОК)/</p> <p><b>проф. д-р Климент Найденов</b> - Председател на УС на Българското географско дружество, Декан на Геолого-географския факултет на СУ "Св. Климент Охридски"</p> <p><b>проф. д-р Боян Кулов</b> - Почетен член на Асоциацията на българските училища в чужбина</p>	<p>Присъствието на географията на България в българистиката и особено в една национална научна програма, която е насочена към утвърждаване и развитие на българистиката в чужбина, е неоспоримо и задължително, тъй като географската наука е от ключово значение за изграждането и съхранението на българската национална идентичност. Именно тази наука изучава „новите геополитически реалности в света през последните три десетилетия“, които самият проект за Националната програма отчита още в първия си раздел. Не е случаен фактът, че по изрична препоръка на Асоциацията на българските училища в чужбина (АБУЧ), географията на България е включена в Закона за предучилищното и училищното образование (чл.165, ал.2, чл. 297, ал.1) и учебните програми на българските училища в чужбина, заедно с останалите предмети от българистиката.</p>	<p>Приема се за сведение.</p>	<p>Познанията по география на България, също и поредица други предметни области, не са пряко обвързани с български език, литература и култура в тълкуването на обсега на чуждестранната българистика. Тези знания от гледна точка на чуждестранната българистика могат да се придобият в различен обем и обхват и на другия език, който владее личността. Познанията по езици и култури като база за специализирани занимания и дейности са обвързани с Общата европейска езикова рамка (и съпоставими с нея стандарти за други езици) именно с цел синхронизиране на нивата, които се изискват за комплексна езикова, социокултурна и интеркултурна компетентност – за да може да се осъществява многопластовата комуникация в Европейския съюз и изобщо по света. В сегмента от обучението по български език и култура в академичните програми по света (т.е. и по всеки друг език) задължително се включват базисни понятия и се изграждат умения за комуникация на езика по основни и разширени области от тематичния речников фонд (вкл. географска</p>

				лексика). По тази причина преподавателите по чужд език имат по-широки компетенции и подготовка - в сравнение с преподаващите езика като роден в националната образователна система. Обучението по география като предмет „География и икономика“ в неделните училища в чужбина е в прерогативите на Националната програма на МОН „Роден език и култура зад граница“.
2.	<p>Национален институт по геофизика, геодезия и география при БАН <i>/публикувано в Портала за обществени консултации (ПОК)/</i></p> <p><b>Проф. д-р Стоян Недков</b> - Научен секретар на Национален институт по геофизика, геодезия и география при БАН</p>	<p>Подкрепят изразеното становище от Българското географско дружество и ръководството на ГГФ при СУ "Св. Климент Охридски" за значението на географията на България при развитието и утвърждаването на Българистиката. Познанията за националното географско пространство са базисни за всяка една страна и трябва да бъдат неизменна част от една програма, която има за цел "изграждането на представата за съвременна България".</p>	<p>Приема се за сведение.</p>	<p>Мотивите са същите като на предишната точка.</p>
3.	<p>Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“ <i>/публикувано в Портала за обществени консултации (ПОК)/</i></p> <p><b>Доц. д-р Милена Стоянова</b> - ръководител на катедра “География, регионално развитие и туризъм“ Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“</p>	<p>Подкрепят изразеното становище от Българското географско дружество и ръководството на ГГФ при СУ „Св. Климент Охридски“ за задължителното присъствие на географията на България в българистиката в чужбина. Факт е, че цялото историческо и културно развитие на дадена нация се осъществява в обсега на нейното географско пространство, даващо силно отражение в традициите, културата, бита, езика и стопанската дейност. Въпросите за българската национална идентичност и нейната връзка с географията са актуални, особено в условията на съвременните глобализационни процеси. В тази връзка считат интегрирането на географията на България в българистиката в чужбина за изключително важно, тъй като без тези познания постигането на пълна, неуронваща</p>	<p>Приема се за сведение.</p>	<p>Мотивите са същите като на предишните точки.</p>

		националната идентичност, социално-икономическа, правна и културна интеграция биха били невъзможни.		
4.	<p>ЮЗУ "Неофит Рилски" <i>/публикувано в Портала за обществени консултации (ПОК)/</i></p> <p><b>Доц. д-р Емилия Патарчанова</b>, ЮЗУ "Неофит Рилски", катедра "География ,екология и ООС"</p>	<p>Подкрепят становището на Българско географско дружество и ръководството на ГГФ при СУ "Св. Кл. Охридски" за включването на география на България в националната научна програма за българистиката в чужбина. Присъединяват се към аргументите, изложени от колегите от НИГГГ - БАН и Шуменския университет. Българската диаспора винаги е търсила, поддържала и утвърждавала връзките си с Родината и в географския смисъл на идентичността. Съхраняването на добрите традиции изисква включването на география на България в тази национална програма за българистиката в чужбина в контекста на търсената промяна. Географските знания за България са лишени от "подмяна и изкривяване на исторически факти" и в този смисъл биха допринесли за преодоляване на визираните в програмата предизвикателства.</p>	<p>Приема се за сведение.</p>	<p>Мотивите са същите като на предишните точки.</p>
5.	<p>Асоциация на професионалните географи и регионалисти</p> <p><i>/публикувано в Портала за обществени консултации (ПОК)/</i></p> <p><b>проф. д-р Марин Русев</b> – председател на УС на АПГР <b>проф. д.н. Атанас Дерменджиев</b> – член на УС на АПГР и ръководител на катедра „География“ във ВТУ „Св. Кирил и Методий“ <b>доц. д-р Иван Дреновски</b> – член на УС на АПГР и ръководител на катедра</p>	<p>Управителният съвет на Асоциацията на професионалните географи и регионалисти (АПГР) е посрещнал с недоумение публикуваната информация, чрез която се прави неадекватен на действителността опит за обществено внушение, че развитието и утвърждаването на българистиката в чужбина може да бъде стимулирано чрез национална научна програма, която игнорира влиянието на географски фактори. Използваните в публикувания текст ключови пространствени термини като Европа, свят, славянски, балкански народи, съвременна България, граници на България, образ на страната, геополитика и други са в пълен противовес с настояването въпросната Програма да бъде изпълнена със съдържание само и единствено с „акценти върху българския език и литература, българската история, изкуство и култура (вкл. етнография и фолклор)“. Не отричат значимостта им, но са убедени, че те ще имат много по-висока ефективност, ако се отчитат техните географски измерения. Присъединяват се към призивите на водещите географски научно-изследователски и организационни звена в България – Геолого-географски</p>	<p>Приема се за сведение.</p>	<p>Мотивите са същите като на предишните точки.</p>

	„География, екология и опазване на околната среда“ в ЮЗУ „Н. Рилски“	факултет на СУ „Св. Кл. Охридски“, Национален институт по геофизика, геодезия и география, Катедра “География, регионално развитие и туризъм“ в ШУ „Еп. К. Преславски“. Настояват да се отдаде дължимото на традиционното триединство в съдържателната същност на понятието българистика, като се отчита равнопоставеното значение както на българския език и литература, така и на историята и географията на България.		
б.	<p><b>проф. дфн Жоржета Чолакова</b> - ПУ "Паисий Хилендарски"</p> <p><i>/получено по електронна поща/</i></p>	<p>Запозната е с проекта на Националната научна програма „Развитие и утвърждаване на българистиката в чужбина“ (ННП Българистика), достъпен на сайта на МОН, и изразява своята категорична подкрепа. В качеството си на дългогодишен ръководител на Катедрата по славистика към Филологическия факултет на ПУ "Паисий Хилендарски“, на бивш заместник-ректор по учебната дейност, на бивш заместник-декан по научната дейност, на лектор по български език във Франция (Екс ан Прованс, 1998 - 2002, и Париж 4, Сорбона - 2019 - 2010), както и на богатите ѝ професионални контакти с различни европейски научни институции, в които се преподава българистика, приветства инициативата на МОН с пълното убеждение за необходимостта от провеждане на подобна мащабна и концептуално промислена стратегия. Би искала да увери, че Филологическият факултет на Пловдивския университет разполага с необходимия потенциал от утвърдени специалисти в областта на българистиката, както и с богата палитра от чуждоезикови специалности, които биха могли да бъдат надежден медиатор в осъществяването на професионални контакти с чуждестранни българистични центрове. Изразява надежда, че техният факултет ще бъде достоен партньор в реализацията на този многообещаващ проект и ще съдейства за осъществяването на неговите високи цели.</p>	Приема се за сведение.	Липсват конкретни предложения.

7.	<p><b>Доц. д-р Елена Славова Гетова -</b> Заместник-декан на Филологическия факултет на ПУ "Паисий Хилендарски"</p> <p><i>/получено по електронна поща/</i></p>	<p>Въз основа на опита си като лектор по български език и литература в периода 2012-2015 година намира програмата навременна, добре структурирана и даваща шансове за развитието на българистиката в чужбина. Пловдивският университет разполага с кадри и възможности, за да бъде ефективно включен в дейностите по програмата.</p>	<p>Приема се за сведение.</p>	<p>Липсват конкретни предложения.</p>
8.	<p><b>доц. д-р Мая Иванова</b> Кирило-Методиевски научен център при Българската академия на науките</p> <p><i>/получено по електронна поща/</i></p>	<p>Изказва поздравленията си за така подготвената програма – видимо е, че в нейната подготовка са взели участие специалисти, които познават необходимостите и проблемите при осъществяването на българистиката зад граница. Надява се този проект да бъде приет от Министерския съвет и да придобие реални измерения с пристъпването към конкретни действия в посочения период 2022–2025 г.</p>	<p>Приема се за сведение.</p>	<p>Липсват конкретни предложения.</p>
9.	<p><b>проф. д-р Людмил Димитров,</b> Катедра по руска литература, Факултет по славянски филологии, СУ „Св. Климент Охридски“</p> <p><i>/получено по електронна поща/</i></p>	<p>С удовлетворение и с надежда се е запознал с публикувания на сайта на МОН проект „Национална научна програма „Развитие и утвърждаване на българистиката в чужбина“. Смята, че той е много навременен, дори неотложен. Проблемът за него е особено болезнен, доколкото за десет години в рамките на два мандата в Люблянския университет, Словения (от 2005 до 2010 и от 2014 до 2019 г.), не просто се е посветил на преподаването на български език, литература и култура на чужденци, но е поел твърде много от предизвикателствата и негативите на контекста и стереотипите, с които се е сблъскал; постигнал е, разбира се, и немалко удовлетворяващи резултати. Винаги му е правило впечатление обаче (мнение, споделяно от повечето му колеги лектори), че тяхното know-how сякаш не интересува никого; биват пращани из различни университети, след което се прибират обратно. А те не просто имат какво да кажат, но искат задължително да го направят достойно на МОН и в по-широка перспектива – на правителството на Република България, за да прерасне в стратегия и държавна политика, каквато доста страни имат и следват. Още повече, че всички български лекторати са специфични, различни,</p>	<p>Приема се за сведение.</p>	<p>Липсват конкретни предложения.</p>

		<p>несъвпадащи си като конкретика, но работещи за общата ни национална кауза. Затова първата му бележка е, че лекторите не бива да се поставят под общ знаменател. Напълно е съгласен с изразената тревога за отлива от българистиката и за превръщането ѝ в нещо като дейност със затихващи функции.</p> <p>Смята, че начинанието е особено полезно, а след избора на точния екип, може да се превърне в не по-малко ефективно и да допринесе в разработването на устойчива инфраструктура за Bulgarian Studies извън страната.</p> <p>Задължителните моменти, които от практиката си е установил, че са най-привлекателни, печелят дълготрайни адепти на нашата наука и култура и са заложи в предложената програма, са:</p> <p>А) Осигуряване на стипендии за изявени студенти за дългосрочно или краткосрочно специализиране у нас (летните семинари в Лозен и във Велико Търново не са достатъчни);</p> <p>Б) Организиране на изпити за равнище над В1 от МОН в университетите на място за получаване на сертификати за професионално владене на езика;</p> <p>В) Възможност за завършване на II и III степен – магистър и доктор – в България;</p> <p>Г) Активно участие от тяхна страна в хабилитирането на местни преподаватели българисти – езиковеди и литературоведи;</p>	<p>Приема се за сведение.</p> <p>Не се приема.</p> <p>Приема се частично.</p> <p>Приема се.</p>	<p>Това е предвидено в „Дейности по програмата“ т.1.1.</p> <p>Това е специфична дейност, която е извън обсега на Програмата.</p> <p>В т.1.2. от дейностите на Програмата е предвидено обучението на докторанти в БАН и висшите училища, които участват в нейното изпълнение. За обучение на магистри и докторанти - чуждестранни българисти в БАН са необходими законодателни промени.</p>
--	--	--	---	--

		<p>Д) Персонално стимулиране на преводачи и изследователи, чиито научни теми включват аспекти от българската култура;</p> <p>Е) Набиране на електронен Тезаурус по българска хуманитаристика с широк достъп;</p> <p>Ж) Редовни кръгли маси по методически и логистични въпроси, изработване на общи стратегии за преподаване и популяризиране на българския ези и литература.</p> <p>За предвидения срок на програмата много дейности могат да се подобрят, да се създадат нови референти на българското, така че българистиката да стъпи на модерни и устойчиви основи.</p>	<p>Приема се.</p> <p>Приема се.</p> <p>Приема се.</p> <p>Приема се за сведение</p>	<p>Предвидено в т. 1.6. от Дейности по Програмата.</p> <p>Това е един от комплексните резултати, заложен в Програмата.</p> <p>Организирането и провеждането на научни форуми е заложено при изпълнението на дейностите през целия период на Програмата.</p> <p>Липсват конкретни предложения.</p>
10.	<p><b>проф. д-р Лора Тасева,</b> Институт за балканистика с Център по тракология при БАН</p> <p><i>/получено по електронна поща/</i></p>	<p>Изразява изключителното си задоволство, че такава национална програма е предложена от МОН. Била е председател на Съвета за чуждестранна българистика към УС на БАН в периода 2015-2020 г. и с колегите от този съвет, подкрепени от ръководството на БАН, неколкратно са се опитвали да привлекат вниманието на управляващите към необходимостта от мащабни и спешни действия в тази посока. Опитите им, включително и две предложения за подобна програма, са останали без отклик. Така че приветства сегашния състав на МОН и министър Денков, че поемат тази инициатива.</p> <p>В резултат от почти пълното оттегляне на държавния ангажимент към развитието на българистиката зад граница (изключение правят само лекторатите в чуждестранни университети) нейните позиции в световната хуманитаристика не просто са отслабнали спрямо тези на други славянски и балкански езици и култури, а са били дори напълно унищожени на много места.</p>	<p>Приема се за сведение.</p>	<p>Липсват конкретни предложения.</p>

		<p>Затова предлаганата програма с нейния фокус върху кадровия потенциал в широк генерационен обхват отговаря на отдавна назряла необходимост. Конкретните цели са добре промислени и адекватни с оглед актуалното състояние на българистиката зад граница. Намира, че плануваните основни дейности съответстват на основната цел, а поставените задачи са отлично съобразени с тенденциите в съвременната наука, образователните потребности и каналите за международна културна политика в днешни дни.</p> <p>Надява се, че с осъществяването на тази програма ще бъде положено началото на дълготраен процес за възстановяване на позициите на българистиката зад граница, ще бъде отслабено разпространението на ненаучни твърдения, накърняващи представата за националното ни културно наследство, и ще бъдат генерирани трайни позитивни нагласи към историческия и съвременния принос на България в европейската културна идентичност.</p> <p>Пожелава успех в реализирането на замисъла!</p>		
11.	<p><b>д-р Адриана Ковачева</b> - асистент в Института по славянска филология на Познанския университет "Адам Мицкевич", Полша</p> <p><i>/получено по електронна поща/</i></p>	<p>Подчертава огромната необходимост от съществуването и реализирането на такава програма. През последните десетилетия интересът към българистиката намалява значително и съществуването на подобен тип програма ще окаже благотворно влияние върху спирането на този неблагоприятен процес.</p> <p>Запознала се е внимателно с проекта на програмата и смята за особено интересни предложените инициативи за създаване на дигитални платформи и преводачески хъб. Тези инициативи са ценни в контекста на т. нар. Digital Education Action Plan 2021-2027 на Европейската комисия.</p> <p>Във връзка с по-горното има следното предложение: Към проекта на програмата да се включи възможност за финансиране на научни и образователни инициативи, които са свързани с непосредствената комуникация между университетите и ИТ бизнеса в България. Досегашният ѝ опит с чуждестранни студенти, които учат български език, показва, че те имат нужда от конкретни, практически</p>	<p>Приема се за сведение.</p>	<p>Влиза в обсега на Раздел 9 Дейности по програмата и по-точно в неговата т. 1 Развитие на кадровия потенциал в областта на българистиката с цел разширяване на мрежата от българистични центрове и лекторати в чужбина. Съгласно със съществуващите</p>



умения. Мисли, че би било добре да се отворят вратите за създаване на магистратури, чиито програми са тясно свързани с квалификациите, необходими в областта на ИТ технологиите.

Що се отнася до разширяването и развитието на кадровия потенциал в областта на българистиката, струва й се, че предприемането на мерки в тази посока е от изключително значение за запазването на българистиката в чужбина въобще предвид липсата на докторанти и възрастта на учените, ангажирани с дисциплината в момента. Програмата предвижда главно финансиране на престоя на млади учени в България, което е изключително необходимо и значително подобрява възможностите за създаване на научни трудове за културата, историята и езика на България. В контекста на конкретните нужди на младите учени в чужбина (етап докторска степен и post doc) предлага в предприетите мерки да се включи и финансиране на първа монография, посветена на българистична проблематика. Повечето славистични асоциации предоставят такъв тип финансиране, но поемат разноските за публикация на първа монография най-често в областта на русистиката. Мисли,

Приема се.

процедури за разкриване на нови образователни програми (специалности) в бакалавърска или магистърска степен всяка нова образователна програма (специалност) съдържа задължителни изисквания, включително партньорство с потребители и от ИТ сектора – в случая с конкретната реализация на ННП е ключова стратегията по подточка 1.3 от Раздел 9. Дейности по Програмата: Разработване на дигитални образователни и изследователски програми за дистанционно обучение на чуждестранни студенти и докторанти българисти в академични мрежи и чрез отворени платформи, с възможности за участие на потребители.

В Раздел 9 Дейности по Програмата е добавено като **точка 1.5. Подпомагане на млади изследователи при издаването на първа монография, посветена на българистична проблематика.**

		че ако МОН предложи конкурс, в рамките на който всяка година финансира издаването на 2 до 4 монографии на млади учени (young researchers) в областта на българистиката и 2 до 4 дебютни монографии в областта на българистиката, това значително ще повлияе на повишаването на интереса на младите изследователи към тяхната научна дисциплина.		
12.	<p><b>доц. д-р Борян Янев</b> - заместник-декан по наука на Филологическия факултет и Институционален Еразъм-координатор на ПУ "Паисий Хилендарски"</p> <p><i>/получено по електронна поща/</i></p>	<p>Изразява задоволството на Филологическия факултет от представения проект на Национална научна програма „Развитие и утвърждаване на българистиката в чужбина“. Програмата е съвсем навременна и изключително важна. Тематиката е приоритетна за тяхното звено, затова изразява подкрепата им в това начинание на МОН. В тяхно лице има необходимото признание и готовност за сътрудничество.</p>	<p>Приема се за сведение.</p>	<p>Липсват конкретни предложения.</p>
13.	<p><b>проф. д-р Св. Халачева</b> - Директор на Департамента за езиково обучение, СУ „Св. Климент Охридски“</p> <p><i>/получено по електронна поща/</i></p>	<p>Във връзка с идеята да се популяризира езикът ни зад граница е разумно да бъде създаден образователен модул, насочен към всички чужденци, проявяващи интерес към българския език, независимо от нивото им на владеене на езика. С оглед на това <b>предлага посочената в т.2.3. дейност Създаване на нови дигитални ресурси с осигурен свободен достъп, предназначени за обучение в електронна среда по български език и литература, история, наука, изкуство и култура да бъде конкретизирана като: Създаване на дигитален информационно-образователен портал със свободен достъп „Езикът и културата на българите“.</b></p> <p>Информационно-образователният портал е предназначен за студентите в лекторатите по български език в чужбина, за млади чуждестранни изследователи с интерес към българистиката, за кандидат-докторанти по българистика и за всички, които се интересуват от езика и културата на българите.</p> <p>Порталът включва 3 раздела:  Раздел 1. Езикът на българите.  Раздел 2. Диагностициране на нивото на владеене на</p>	<p>Приема се за сведение.</p>	<p>Ще бъде взето под внимание при детайлизиране на дейностите, заложи в Програмата и съответно обозначени при подписване на споразумението между партньорите за нейното изпълнение.</p> <p>Предложението от проф. Халачева за ново озаглавяване е несъмнено по-компактно, но много сериозно стеснява задачите на ННП, защото пропуска науката българистика и свежда дейностите до методически разработки за приложимост на резултатите ѝ.</p>

		<p>български език според Общата европейска езикова рамка. Раздел 3. Българската култура през вековете.</p> <p>Такъв портал би оказал неценена помощ на нашите лектори по български език в чужбина.</p> <p><b>ПРИМЕРНО СЪДЪРЖАНИЕ НА РАЗДЕЛИТЕ</b></p> <p>Раздел 1. <b>Езикът на българите</b>_ съдържа: описание на основните граматически категории, примери за използването им, тренировъчни упражнения, тестове за самооценка и линкове към релевантни към темата образователни ресурси.</p> <p>Раздел 2. <b>Диагностициране на нивото на владене на български език</b> съдържа:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- специализиран диагностичен тест за определяне на езиковото ниво чрез задачи за разбиране при четене</li> <li>- специализиран диагностичен тест за определяне на езиковото ниво чрез задачи за разбиране при слушане</li> </ul> <p>Раздел 3. <b>Българската култура през вековете</b> се състои от 8-10 рубрики, всяка от които съдържа информационно-образователни текстове, илюстрации, лексикални и граматически упражнения по съответния текст, линкове към аудио- и видеоресурси по темата.</p>		
14.	<p><b>Проф. д-р Анастас Герджиков</b> – Председател, Съвет на ректорите на висшите училища в Р България</p> <p><i>/получено по електронна поща/</i></p>	<p>Софийският университет „Св. Климент Охридски“ приветства инициативата на Министерството на образованието и науката за възстановяване и развитие на българистиката в чужбина. Намират предложението за създаване на специализирани инструменти за постигането на тази цел за навременно.</p> <p>Авторите на проекта за Програма правилно са отбелязали, че българистиката в чужбина е в криза и интересът към нея е намалял с годините, но не назовават причините за днешното състояние. Всъщност, от предложената програма се очаква да реши съществен политически въпрос, свързан с изследванията (или тяхната липса) на българския език, култура, изкуство, литература и история в чуждестранни научни организации. В много голяма степен това се дължи на дългогодишната липса на целенасочена държавна</p>		

		<p>политика в областта на чуждестранната българистика и прехвърлянето на този ангажимент към няколко висши училища и Българската академия на науките.</p> <p>В т. 2 Обществени предизвикателства предложеният документ не отчита липсата на пълна и достъпна информация за действащите лекторати и българистични центрове в чужбина, както и за международните договори, сключени с чуждестранни научни организации с предмет на дейност в областта на българистиката.</p>	<p>Приема се за сведение.</p>	<p>Отсъствието на посочената „пълна и достъпна информация“ аргументира нуждата от изпълнението на Програмата и заложените в нея дейности.</p>
		<p>В рамките на дейност 1 следва да се включи преглед на съществуващите договори за международно сътрудничество в областта на българистиката на междудържавно и междуинституционално ниво и предложение за координация, логистика, разширяване и развитие на мрежата от българистични центрове и лекторати в чужбина.</p>	<p>Приема се.</p>	<p>Това ще бъде предвидено в начален етап от изпълнението на Програмата и ще залегне като дейности в координацията със съответните институции при изпълнението на ННП.</p>
		<p>Предлагат преформулиране на заглавието на дейност 1 в следния смисъл: „Разширяване и развитие на мрежата от българистични центрове и лекторати и на кадровия потенциал в областта на българистиката“.</p>	<p>Приема се.</p>	<p>Заглавието на Дейност 1. е прецизирано.</p>
		<p>Предлагат като дейност 1.1. въз основа на направения преглед на действащите договори за лекторати и на функциониращите българистични центрове, да се изготви публично достъпен информационен масив за тези лекторати и центрове, който да послужи за изработването на <i>Стратегия за развитие на българистичната мрежа в чужбина</i>. Стратегията следва да бъде изработена от партньорите по Програмата в тясно сътрудничество с отговорните държавни институции.</p>	<p>Приема се за сведение.</p>	<p>Партньорите по ННП ще участват в изпълнението на бъдеща Стратегия за развитие на българистичната мрежа в чужбина, когато тя бъде подготвена за обсъждане и приемане, но <b>те не поемат ангажимента да я подготвят в рамките на ННП „Българистика“</b>. Целта на ННП „Българистика“ е да даде тласък на една модерна научна българистика, която отчита високия</p>

По този начин предложените дейности за развитие на кадровия потенциал в областта на българистиката в чужбина биха постигнали търсения от изпълнителната власт ефект. Изготвянето на предложената стратегия, както и публичният масив с данни за лекторатите и българистичните центрове, задължително трябва да се добавят като индикатори за постигнатите от Програмата резултати.

В дейност 3.2 е предложено създаването на единен специализиран портал „Българистика“ като международна интерактивна виртуална платформа.

Напомнят, че в периода 2018-2021 г. в рамките на друга национална научна програма, изпълнявана от консорциум с участието на същите научни организации, е създадена виртуална платформа за изследване, опазване и популяризиране на българското културноисторическо наследство, която би могла да се използва и за целите на предлаганата научна програма. По този начин не само ще бъде спестен съществен финансов ресурс, но и ще се постигне синергия между двете научни програми, като създаденото бъде надградено и обогатено.

Не виждат съществен смисъл от предложената дейност 3.1 за създаване на „преводчески хъб“, доколкото

Приема се за сведение.

потенциал на съвременна дигитална ера на научно общуване и мащабите за развитие на хуманитарното познание, предложени от редица програми на ЕС.

Резултатите от ННП „Културноисторическо наследство, национална памет и обществено развитие“ (КИНПОР) и ЦВП „Наследство БГ“ и координацията с техните работни екипи са от съществено значение за реализацията на предложената Програма. Единният информационен портал „Българистика“ ще включва линкове както към тези дигитални платформи, така и към други налични сайтове, разработени от български университети и институти към БАН и съдържащи речници, учебници, енциклопедии и други материали, които ще бъдат от полза на лекторите и преподавателите в чужбина, а също и на техните студенти. Единният портал ще улесни всички, които работят в областта на чуждестранната българистика „на терен“ и по съпоставим ред с други национални политики в тази област.

Технологичният термин „хъб“ се използва, за да обозначи дейности, които следва да се разгърнат в ННП

съвременните технологии предоставят напълно безплатни и достъпни софтуерни инструменти за машинен превод. Не е редно българската държава да изразходва средства за подобна задача при наличието на такива ресурси.

Предвидените индикатори от изпълнението на цялостната дейност 3 изглеждат прекалено скромни спрямо поставената амбициозна цел за възстановяването на българистиката и би следвало да се коригират.

**По отношение на дейност 4:**

Приема се за сведение.

Приема се.

„Българистика“ и които са от изключително важно значение за присъствието на България в света на глобализираните комуникации и културния обмен.

Идеята за „преводачески хъб“ ще бъде разгърната в следните посоки:

- База данни с преводи на български автори на конкретни чужди езици – като първа предпоставка за запознаване на аудиторията в чужбина с българската литература и култура.
- Организиране на специализирани семинари за чуждестранни българисти – утвърдени и млади преводачи от български на чужди езици, за повишаване на компетенциите и за осъвременяване на знания и умения по превод от български на други чужди езици.
- Усъвършенстване на съществуващи преводачески инструменти (с различна приложимост) с цел по-добро качество на т.нар. машинен превод от български на други езици и от други езици на български език.

Индикаторите са преразгледани, коригирани и завишени.

		<p>Приветстват предложените дейности за популяризиране на българския език и култура в чужбина, особено ако те се съгласуват с бъдещата Стратегия за развитие на чуждестранната българистика. Биха искали да напомнят единствено, че Държавният културен институт към Министъра на външните работи, с който Националната научна програма „Културноисторическо наследство, национална памет и обществено развитие“ (<a href="http://kinnprog.uni-sofia.bg">http://kinnprog.uni-sofia.bg</a>) има действащо споразумение за сътрудничество, изготвя такъв годишен календар и тяхното предложение е, за целите на програмата да се използват създадените вече контакти, за да се избегне дублирането на дейности.</p>	Приема се.	
15.	<p><b>Борислав П. Петранов</b> - директор на БКИ-Берлин</p> <p><i>/получено по електронна поща/</i></p> <hr/>	<p>С интерес се е запознал с проекта за Национална научна програма „Развитие и утвърждаване на българистиката в чужбина“ и би искал да изрази своята подкрепа. Бил е дългогодишен директор на Българския културен институт „Дом Витгенщайн“ във Виена (2002 – 2013) и като такъв винаги е работил в много добро сътрудничество с лекторите по български език и литература във Виенския университет. Една подобна програма ще даде възможност за финансиране на много и разнообразни събития, свързани с популяризирането на българския език, литература и култура. От опит знае колко трудно е финансирането на подобни изяви. През 2007 година заедно с лектора по това време във Виенския университет, проф. Л. Липчева-Пранджева, са били инициатори на изложба на български книги, печатани във Виена в края на XIX в. Изложбата е била експонирана в парадната зала на Австрийската национална библиотека и се е радвала на голям интерес. А година по-рано са организирали и научната конференция „Българската книга отвъд България през XXI в.“. Счита, че съществуването на тази научна програма би подкрепило, а и провокирало организирането на подобни културни събития и научни конференции.</p> <p>В момента е директор на Българския културен институт в Берлин и ще се радва, ако в някои от германските университети, в които все още „Българистиката“ не е</p>	Приема се за сведение.	Липсват конкретни предложения.

		напълно изчезнала, се осъществяват проекти по тази програма.		
16.	<p>Деканско ръководство на Филологическия факултет на Великотърновския университет <i>/получено по електронна поща/</i></p>	<p>Национална програма с конкретна насоченост към българистиката в чужбина е отдавна необходима и в известен смисъл – закъсняла, поради напреднали процеси в глобализацията на съвременните комуникации. Сравнено със ситуацията през 20. век, коренно е променен статусът на езици, които нямат ранга на световни, международни, оперативни и под.</p> <p>Поради смяната на поколенията в академичните институции и при динамиката в политиките на университетското образование спрямо определени специализации, свързани с „малки“ и „големи“ езици, е необходимо българската страна да състави последователен план и да подпомага подготовката на млади българисти от чужбина, но да извършва и специализирана подготовка на лекторите по български език и култура за университетите в чужбина; да организира съвременни форми на специализации, курсове, работилници; да се ангажира с подготовката и повишаването на квалификациите на преводачи, които да бъдат включени в програми за споделяне и популяризиране на българската литература и култура на други езици; да се работи чрез разпознаваеми стандарти, сравними и конкурентни с политиките на други страни и особено в областта на университетската задгранична българистика.</p> <p>Научните изследвания по българистика в различните ѝ разклонения, освен от актуализирана програма, се нуждаят от преосмисляне на номенклатурата от реферирани бази данни, с цел регистър на научни издания на български език и мотивация на чуждестранните българисти да публикуват в тях.</p> <p>Очакват предвиденият консорциум да включи експерти в областта на чуждестранната българистика от академичните институции с традиционни и иновативни форми на работа, както и да се съставят типологически обособени подпрограми с ясно разписани дейности и очаквани резултати в краткосрочен и в дългосрочен план.</p>	<p>Приема се за сведение.</p>	<p>Съветът за чуждестранна българистика към БАН, както и партньорите в изпълнението на Програмата, създават именно такъв консорциум от изявени експерти в областта на българистиката, които, реализирайки заложените в нея дейности ще създадат обособени тематични подпрограми, които ще имат</p>



				многостранно приложение и дългосрочен резултат.
17.	<p>проф. дфн Амелия Личева - заместник-декан на Факултета по славянски филологии, СУ, ръководител на Магистърска програма „Преводач-редактор“</p> <p>/получено по електронна поща/</p>	<p>Изразява подкрепа и висока оценка на проектното предложение за създаване на Национална научна програма „Развитие и утвърждаване на българистиката в чужбина“.</p> <p>Като заместник-декан на Факултета по славянски филологии с ресор международната дейност, както и като ръководител на Магистърската програма „Преводач-редактор“, намира това предложение за изключително уместно и необходимо в светлината на нуждата от подкрепа за българистиката зад граница.</p> <p>Ръководената от нея магистърска програма е с акцент върху художествения превод и обединява студенти, владеещи множество езици, които се подготвят за преводачи от тях. Сред по-новите и радостни тенденции в 20-годишната ѝ история е привличането на доказани чуждестранни българисти като Анджела Родел, Мари Врина-Николов, Джузепе Дел’Агата, Алесандра Бертучели, Давиде Фанчуло, които преподават превод от български към своите езици и са подготвили вече много перспективни млади хора, които все по-често са канени да работят върху престижни и отговорни задачи. В последните години се радват на интерес от страна на множество чуждестранни студенти, които имат впечатляващо ниво на владеене на български език и го доразвиват при тях в посока, която гарантира превръщането им в успешни и подготвени посланици на българския език и литература по света. Има предвид студенти от Китай, Япония, Италия, Хърватия, Русия, Украйна, Молдова, Гърция, Словения. Неотдавна са отпразнували излизането на сборник с разкази, написан директно на български език от тяхна китайска студентка и публикуван под редакцията на Здравка Евтимова. Без преувеличение може да се говори за вече изградена общност, която се развива в желаната от всички посока. С оглед на това изказва готовност за сътрудничество в рамките на предлагания проект и потвърждава важността на неговата мисия.</p>	<p>Приема се за сведение.</p>	<p>Липсват конкретни предложения.</p>